

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

06.november 2020

UKA2020/106/40

106: Nunap nakkaassinaaneranut ulorianartorsiulerneq pillugu kalerisaarigasuarsinnaanerup upalungaarsimanissamut piumasaqaatitigut naammassinninnissamut teknikkikkut atortorissaasusersornikkut aqqutissiuuteqquullugu misissuisoqassasoq Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Upalungaarsimanissamut kalerrisaarinissamullu aaqqissuuussinerit, pilersitap isumannaallisaanikkut sunnitissai aningaasatigullu kingunerisassaimisissuinerup imarissavaa. Illorsuarni pilersitsinissamik periarfissat misissuinermi immikkut ittumik ilaatinneqassapput. Misissuinerup inernera kingusinnerpaamik Inatsisartunut saqqummiunneqassaaq UKA 2021-imi.

(Siumup Inatsisartunut ilaasortaatitai)

40: Illorsuit aamma Nuugaatsiap ammaqqinneqarnissaannut periarfissanik qulaajaanermik misissuinermk Naalakkersuisut suliaqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuinerup upalungaarsimanermut misissuutit nalunaarasuartaatillu pilersinnerisigut Illorsuit aamma Nuugaatsiap ammaqqinneqarnissaannik qulakkeerinninnissaq nalilersussavaa, tas-sungaannarli killissanani. Misissuineq GEUS-ip nalilersuinerata massakkut ingerlasup naammassinerani paasisat piareernerat ilutigaluguingerlanneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit)

Siunnersuutit uku marluk assigiinngilaaraluartut ataatsimoortinneqartumik akissuteqarfingisussangorsimavagut, taamaattumik immikkoortinnagit oqaaseqassuugut.

Nunatsinni piffinni 32-usuni silaannaap allanngoriartornerata kingunerisaanik sermip aajuitsup aak-kiartornerata peqqutigisaanik nunap sananeqaataatigut ulorianartorsiortiit piupput, tamanna GEUS-ip nalunaarutigisaani erserpoq.

Siunnersuutigineqartumi Mute Bourup Egedep oqaatigaa Nuugaatsiarmiut uternissaannut tunngasooq. Imaassinaavoq paatsoortoqarsimaneranik tamanna tunngaveqartoq, kisianni Nuugaatsiaq uterfigineqarsinnaasutut nalilersorneqarnanilu uterniartunik tusarsimanngilanga. Nunaqarfik suujunnaarsinneqarsimavoq innuttaasullu artornartorsiortaluarlutik pissutsit paasillugit akuer-sarpaat nunaqarfik najoqqinneqarsinnaanngitsoq. Tamanna siunnersummi tunngavilersuutigineqarmat oqaatigissuara, iserfiginagulu.

Illorsuarmiullu uteqqinnissaminnt aammalu nunaqarfittut allatuulli ingerlaqqilernissaminnik kissaateqarput. Tamanna qinikkatut saaffigineqartarsimaqqaagut minnerunngitsumillu aasaq manna

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

augustimi aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaq Uummanniinnitsinni Illorsuarmiunit naapi-taqarnitsinni saqqummiussiffingeqarpugut. Saqqummiussisoqarmat apuussanut paasinnippugut, tusarnaarpugut aammalu neriorsuuteqarpugut Inatsisartuni suliarineqalerpat Illorsuarmiut uteqqissinnaanerannut tunuliaqutsiilluta suleqataassangatta. Taamaammat maannangaaq oqariis-suugut siunnersuutigineqartoq Illorsuarmiut utersinnaanerat siunertaralugu suliaq naammassi-neqarnissaanut tunuliaqutsiingatta.

Ukiut pingasunngortuni angerlarsimaffimmut utersinnaaneq imaluunniit utersinnaannginneq kik-kunniilluunniit nalornissutigissallugu ilungersunassaqaq, nammineq atugarissallugu takorloorsinnaanngilara. Nalunagu illoqarluni, aalisarfearluni, imminut napatilluni, periarfissagisaarluni aammalu uummateqarfigalugu tassanngaannartumik qimagutsitinneqarnerup nassatarisaanik utaqqinermut inissinneqarneq erloqinermik nassataqarnera paasilluarparput. Ikuukkumavugut akissutisinissamut aammalu ikuukkumavugut Illorsuarmut uteqqissinnaanerannut aqqtissiuussinissamut.

Oqaannarsinnaagaluaraanni ilumut uterniaritsi, angerlarsinnaanngorpusi aammalu ulorianartoqanngilaq. Kisiannili ajoraluwartumik pissutsit siornatigutut inngillat.

Tamatumani assigiinngissutaasoq tassaavoq, maanna sumiiffik ulorianartuusoq nalunnginnatsigu. GEUS misissuisimaneranit oqaatigineqarpoq piffik ima ulorianateqartigaaq maannakkut oqaatigineqarsinnaanngitsoq Illorsuarmiut utersinnaanerinut. Qaqqap sisoorsinnaasup piffianit sisoortoqarluarpat Illorsuarnut mallit tikiunnissaannut piffissaasinnaasoq kalerriniarnermilu piffissakippallaarneranik peqquteqartumik utertoqannginnissaannik innersuussisoqarpoq.

Taamatut ilisimasaqartilluta isiginngitsuusaarsinaanngilarput. Iliuuserisinnaasarput tassaavoq, pisutsinik periarfissanillu misissuilluarnissaq, aammalu nutaanik ilisimasaqaleraangatta innuttaasunut eqqugaasunut nalunaaruteqartarnissaq.

Sillimaniarneq eqqarsaatigalugu piffik ulluminngarnit politikkikkut pingarnerutingaarlugu inissimatittariaqarluarpoq. Takorlooriartigu Danmarkimi tamanna pisimagaluarpat tamassa piffimmi kalerringasuarnissamut atortorissaarutinik pilerneqareersimassaqisut qularutiginngilarput. Tamaniali maani nunatsinni suli tamanna pigilerneqanngilaq aammalu Illorsuarni sissiugaqarnikkut illersuutaasinnaasunik iliuseqartoqanngilaq kalerringasuarsinnaanermullu periusissianik suli pilersitsisogarani, Illorsuarmiut utersinnaanerinut akissutissarsissutigineqartariaqartut eqqarsaatigalugit. Misigisimanarpoq utaqqisinneqarnissaat aqqtissatuatut isigineqartoq.

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

Paasinnissinnaassutigaarput naalakkersuisunit ilisimatitsissutigisimasoq covid-19 peqqutaalluni ukioq manna ilisimasaqartut piffimmi nalunaarsuiniarneri marluusut pinngitsoortinneqartut, taa-maakkaluartoq suli tusagaqanngilagut periuseq qanoq ittoq ingerlaffigineqarniarnersoq aammalu Illorsuarmiut siunissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugit isummersorfigisin-naasaannik.

Naalakkersuisunut aammalu naalagaaffiup iluani aaqqissuussinerit, misissuinerit aammalu peri-usissianik suliaqaqqusinerit taperserpavut.

Kalerruingasuarsinnaanerup aammalu upalungaarsimanissamut piumasaqaatitigut naammassis-ninnissamut teknikkikkut atortorissaarusersornikkut aqquissiuusseqqusinerit paasilluarlugit ta-perseerujussuarpugut.

Innuttaasut sumiikkaluarpatluunniit sullinneqarnerat sumilu najugaqarsinnaanerinut aaliangiis-in-naanerat pisinnaatitaaffigisaat ataqqineqarluni suliaq politikkikkut saliutinneqarluni ataqqineqarlunilu pinasuartumik naalakkersuisut danskillu naalakkersuisui suleqatigiillutik aaqqiis-sutissat suliarinissaannik tukumasaarivugut.

Siunnersuuteqartut qujanarsuaq taperserlugit ataatsimiititaliamut ingerlateqqipparput.